

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . 4 frt
Fél évre . . . . . 2 " "
Negyedévre . . . . 1 " "
Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési díjak a kiadó-
hivatalba küldendőek.

BUDAFOK ÉS VIDÉKE

Hirdetési díjak:

Egész oldal . . . 16 frt
Fél oldal . . . . 9 " "
Negyed oldal . . . 5 " "
Nyolczad oldal . . 3 " "
Tizenhatod oldal . 1.50
Nyilttér sora 30 kr.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYESTARTALMU LAP.

Megjelenik havonként 4-szer.

Felolós szerkesztő:

FRANK FERENCZ.

Főmunkatárs:

HEGEDŰS SÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budafok, Fő-utca 119. szám.

Alakítsunk jótékony nőegyletet.

A mai humánus korszakban a női osztály sem vonhatja ki magát azon magasabb feladatok teljesítése alól, melyeket a mai társadalmi viszonyok tőle várnak illetve követelnek. Valamint a férfiak minden téren munkálkodnak és igyekeznek a természet által számukra kijelölt uton előre haladni, úgy a nőknek is nyílik alkalmuk az ő jóságos és nemes szívükkel a mai társadalmi zilált viszonyok rendezésébe befolyjni jótékonyág gyakorlása által. Nagyon jól tudjuk, hogy a mai közgazdasági rossz viszonyok nem igen engedik meg, hogy túl sok jótékonyágot gyakorolhasson bárki is anélkül, hogy annak súlyát ne érezné.

Mindazonáltal még sincs kizárva az, hogy a mai rossz pénzügyi viszonyok mellett is, a módosabb családok nőtagjai a felvetett eszme megvalósítására csekély áldozatot ne hozhatnának. — Minden eszmének megvalósítás felé viteléhez nem csak egyedül pénz, hanem nemes lelkekre, szilárd akaratra s jó szívekre van szükség, és ezt úgy hiszem és vallom, hogy Budafok község nemeslelkű hölgyeiben mindig honol. És éppen ezen hitem és erős meggyőződéseim indít arra, hogy Budafok község nemeslelkű hölgyeinek becses figyelmét egy jótékonyági nőegylet alakítására ezuttal felhívni bátorodom, még pedig azért, mert községünk rohamos fejlődésének

daczára, egy kis elmaradottság észlelhető lakosságunk szegényebb osztályánál, kiknek anyagi viszonyai súlyosak s ennél fogva segítségre vannak utalva.

Az egylet alakítására szükségesnek tartom, hogy egyik vagy másik tekintélyes hölgy a többi társnőit az eszmének megnyervén, előértekezlet tartatnék, amelyen az egylet megalakulásának módozatait meghatároznák, azután egy nagyobb körű gyűlésen előterjesztenék és megvitatnák a szükséges alapszabály-tervezetet, elfogadás után pedig felterjesztenék az illetékes szakminiszterhez jóváhagyás czéljából.

Az egylet czélja lenne: özvegyeket, árvákat gyámolítani, szegényeket segíyezni és a mi a fő, télen át a nyomorgók részére népkonyhát fenntartani, mint az már más városokban és több nagyobb helységekből meg is van.

Ha pedig kerül, a ruhában szűkölködőket hol új, hol pedig ócska ruhával felruházhatnák, lehetőleg megóvva őket a dermesztő hidegtől. — Akad itt-ott a módosabb családoknál egy-egy viselt ruhadarab, vagy lábbeli, melyet használaton kívül helyeznek, a szegény pedig hálás köszönettel ölténé fel magára. Ha jó sorsban vagyunk, gondoljunk éhező, szegény embertársainkra és juttassunk nekik is egy-egy falatot, jól fog nekik esni és hálásak lesznek irántunk, — szóval módunkban áll a szegényeket gyámolítani, inségüket enyhíteni, ha akarunk.

Ha nemeslelkű hölgyeink kezükbe veszik ez ügyet, tettüket teljes siker fogja koronázni s az emberiséget örök hálára kötelezik maguk iránt.

Az egylet megalakulása esetén a tagsági díjat lehetőleg oly összegben kell megállapítani, melyet könnyen elviselhessen, még szerényebb anyagi viszonyok közt élő, de az eszméért lelkesülő családjára is, hogy résztvehessen ezen egylet nemes munkálkodásában. A tehetősebbek bizonyára segíyezni fogják az egyesületet, hogy fennállását biztosítsák.

Azonkívül minden hivatalban, üzletben esetleg vendéglőben kellene egy gyűjtő perselyt felállítani, s erősen hiszem, hogy nemesen érző polgáraink szívesen adnák filléreiket éhezők és ruhátlanok segíyezésére.

T. hölgyek! Az éhség, ruhátlanosság borzasztó következménye az elzüllés, melyet mi jóakarattal megakadályozhatunk. — Éppen azért fordulok önökhöz, kérem, szíveskedjenek az eszmét magukévá tenni, mielőbb a megvalósulás stádiumába terelni, — így önök maradandó emléket fognak hagyni maguk után.

Jókai Mór szerint a néptanítók vannak hivatva a másajku polgárokat a magyar állameszmének visszahódítani; én meg azt állítom, hogy lelkes és nemesen gondolkodó honleányaink vannak hivatva arra, hogy a felburjanzott és áldatlan szoczializmust társadalmi uton, jótékonyág gyakorlása által hazánkból kiűzzék. Ugy legyen!

Frank Ferencz.

A „Budafok és Vidéke“ tárczája.

Patak partján . . .

Patak partján furulya szó,
Olyan édes, hívogató!
Ne menj lányom a patakra,
Hamis, hideg szél fúj arra!

Elmegyek én édes anyám,
Virág nyílik a tó partján!
Koszoruba kötözgetem,
A nefelejtis illik nekem!

Sir a kis lány a tó partján,
Köny csillog a szempilláján!
Száritgatja, törülgeti,
Fáj, sajog a szíve neki!

Lovász Nándor.

Boros dolgok.

— Irta: Horváth János. —

Hej, haj! . . . Régen volt az, mikor boros dolgokról országsszerte folyt a diskursus. Most már csak imitt-amott van boroeska. Legtöbb helyen a régi dicsőség mellett korhelykednek az egykor gazdag, most napszámos borosgazdák. Ezek a kis históriák is a régi boldog időről regélnek.

A magyar tenger partján sok szép szőlője volt Boros Márton uramnak. Hanem lassanként bizony a *fenérosszpora* meg szőlőtétü vette át az uralkodást és szegény Boros Márton nevét Bornélküli Mártonra változtathatta volna belügyministeri engedély nélkül is.

Csakhogy keserves volt hozzá szokni a *libaborhoz*, mikor azelőtt torkig dúskált a finomnál finomabb ó borokban.

Haj, de nincs az a sok, a mi el ne fogyjon! . . .

Neki is csak egy utolsó hordójában volt még lélek. A többi már üresen ásítgatott és várta a jobb idők felvirradtát . . . Igaz, hogy az az egy hordó tíz akós volt. Félts is kikezdeni, mert hogy aztán nem lett volna mivel utána tölteni. Egyszer aztán oda lyukadt ki a dolog, hogy az utolsó mohikánt is el kellett adni, mert a végrehajtó nagyon szorongatta Márton gazdát.

Mivel pedig az igen tisztelt Jakab kocsmáros nagyon jó árt ígért, szegény bornélküli Boros Márton vérvő szívvél, száraz torokkal fölesapott és zsebrevágta a szép summácskát. Igaz, hogy neki kevés maradt belőle, de az is igaz, hogy nagyon búsult a más boráért. Még ugyan az ó pinczéjében volt a hordó, de Jakab kocsmáros sem megy más házhoz okosságért! Lepeesételte mind a két dugót alaposan. Ebből ugyan nem szophatik senki fia egy árva csöppet sem! Esetleg kívülről élvezte a pompás borszagot, de egy kortyintás nem sok, annyit sem nyelhet le.

Csakhogy van ám esze a magyarnak! . . . Mártonnak is lett. Sehogy sem tudott belenyugodni, hogy ó ne ihassék az ó borából, levert egy abrinesot, kifúrta a hordót és kihéberezett egy félakóra valót. A hiányt aztán feltöltötte fain jó forrás vízzel.

És nagy lelki nyugalommal szopogatta el a szerzett bort . . .

Egy pár nap mulva jön Jakab kocsmáros a borért. Első dolga is a peccéteket megnézni. Rendben van mind a kettő. Aztán megkóstolja a bort . . .

Kérdőleg néz Mártonra, a hordóra, a pohárra; fejét egyre hajtogatja. Se hogy sem fér fejébe a dolog.

Márton persze bölesen hallgatott és így szegény Jakab kénytelen volt duplán keresztelt bort árulni.

Mert hogy odahaza ó is föleresztette egy kiesit, az több mint bizonyos.

Ez a második historia meg a fölvidéken történt, jó régen.

Az s-i főiskolának, nagy nevű alapítója tömérdek földet, szőlőt is *testált*.

Az *árendáért* rendszerint egy nagy — kipróbált — diákot, meg egy kisebbet, szolgálant, küldtek el. — Akkortájt még nem voltak a diákok olyan fölvilágosodottak, mint most, rá mertek ilyesmit is bizni.

Most próbálják meg! . . .

Persze vonatnak, híre sem volt, hát csak úgy gyalogszerrel indultak el a harmadik határba. Nyakukba akasztottok egy-egy jó erős szőrtarisznyát, magukhoz vettek egy-egy jó *kezebelit*, aztán: irány az x.-i torony.

Utjuk egy végtelen erdőn vitt keresztül. — Hova mentek hé?! — állítja meg őket két marczona betyár.

— Ide, la, X.-be.

— Aztán hogy minek.

— Hát a főiskola földárendájáért megyünk.

— Ugy? . . . Aztán mikor jöttök vissza?

— Majd holnap este felé.

Pár őszinte szó.

Most, mikor községünk a haladás útján oly örvedetesen törtet előre, nem lesz érdektelen, ha pár őszinte szót váltunk egymással.

Első sorban is arra kellene már most törekednünk, hogy a fővárosiakkal valami utómódon megkedveltessük ezt a remek vidéket, s elvonjuk őket a homok buczkák pusztá területeiről. Amde uraim, hogy ez megtörténhessék, előbb önmagunkat kellene reformálni, mert higgyék el nekem, hogy ha most közénk jön valami idegen, bizony másodsor már nem igen vágyódik a vizontlátás után.

Miért?

Először is, mert nincs társadalmi életünk s a hány ház van a községben, az mind másfelé húz, sokszor igazán nevetséges kiesinyes érdekekből, már pedig ha a környéken létező intelligens elem kezét fogna egymással és vállvetve fáradoznék azon, hogy közelebb vonják magukat egymáshoz, biztosítom önöket, hogy ezen összetartás annyi áldásos gyümölcsöt teremne, hogy bizony öröm lenne bárkinék is közénk jönni, mert csak így valósíthatnánk meg azt, hogy ezt a fában szegény vidéket közakarattal fásítgatnánk s ami elkerülhetetlenül szükséges lenne, egy kis ligetet varázsolnánk a kopár dombokra, a hol időnként kedves mulatságokat rendezhetne a fiatalság, s üdülést találna az öreg és beteg egyaránt. Amde ki jön a kopár sziklákra? Ki örül annak, ha az emberek közt nem találja meg azt az összetartó láncszemet, mely nélkül társas élet nem létezik? Mert bár van kaszinó a községben, amde nem ilyennek képzelem én az igazit.

Uraim itt le kell vetkőzni magunkról minden hiúságot s teljesen önzetlenül csak a célnak élni, mert míg a kasztrendszer fennáll, addig nem lesz meg az élet igazi föllendülése. Ezt megszüntetni nemes hivatása egy önzetlen szívnek, s akkor azután indul minden a maga rendes útján. Ne legyen a vallás, a rang olyan rettenetes válaszfal közöttünk, mert hiszen mi édes kevesen vagyunk, s így nagyon is egymásra utalva valósíthatjuk csak meg nemes ideáljainkat!

Törtessünk előre a megkezdett úton! esnálnunk propagandát az által, hogy első sorban is egymást segítve vidékünket emeljük arra a nivóra, hogy a fővárosi ember többre becsülhesse a mi dombjainkat és szöke Dunánkat, mint az alföld homokbuczáit, s jobb étvágygyal költhesse el a mi halpaprikásunkat, mint a homokban futkosó apró marhanyájból nyárson sültött peesenyét megeszi. S ha erre törekszünk, akkor áldás lesz törekvésünkön s rövid idő múlva irigylett emberek leszünk a környéken.

Amde ne szigeteljük el magunkat különösen a szomszéd Nagy-Tétény község vezető

elemeitől, mert vidékünk boldogulása a természetől is e kettő kezébe van letéve. Hiszen épen a Budafok és Nagy-Tétény közötti dombvidék az, mely mintegy önként kínálkozik a legszebb telepek létesítésére fontos kilátással a Dunára, s egy csekélyke reklám, egy párányi áldozatkészség annnyival inkább is vonzani fogja ide az embereket, mert remény van arra, hogy egy kis utánjárásra majd csak tovább építik a villamost, s akkor mi sem fog hiányozni abból, a mi vonzó erővel hatna a finnyás izlésre is.

De midőn ezeket elmondom, újra és erősen hangsúlyoznom kell, hogy az én szilárd meggyőződéseim szerint az elszigeteltség soha sem hozza meg a kívánt eredményt, míg a környék bevonásával oly hathatós agitáció volna kifejezhető, mely lehetővé tenné azt, hogy ezentúl ne mi hívogassuk az idegeneket, hanem azok siesenek hozzánk barátságos kezet nyújtani a fáradtságosan megkezdett munka befejezésére.

L.

H I R E K.

A villamos vasut megnyitása.

A Budapest—Budafoki villamos vasut műtanrendőri bejárása f. hó 10-én tartatott meg Dr. Halászy László ministeri titkár elnöklése mellett. Az érdekeltek és hivatalos közegek Budapesten az újárósház egyik termében gyülekeztek össze, a hol d. e. 10 órakor dr. Halászy a tanácskozást megnyitván, felolvasta a kereskedelmi miniszternek a vasut bejársására vonatkozó rendeletét. Ezután a jelenvolutakhoz azon kérdést intézte, hogy nincs-e valakinek a vasut megnyitása ellen általánosságban kifogása. Miután kifogással senki sem élt, elnöklő ministeri titkár felhívta a bizottsági tagokat, hogy a vasut részletes megtekintése végett szálljanak ki a helyszínére. A bizottság, — melyben képviselve voltak, Budapest székesfőváros, Pest vármegye, a fővárosi államrendőrség, a déli és magy. áll. vasutak, a m. kir. áll. építészeti hivatal, Budafok és Albertfalva községek képviselő testülete stb. — bérkocsikon a villamos vasutnak, a Ferencz József-híd budai hídfőjénél lévő, végállomásához hajtatott. Itt három villamos kocsi várt a bizottsági tagokra. A kocsikban — melyeknek elegáns és kényelmes berendezéséről általában elismerőleg nyilatkoztak — a bizottság helyet foglalva, éljenzés közepette, 10 óra 15 perczkor megindult a vonat Budafok felé. Minden kitérőnél és megállóhelynél kiszállt a bizottság és alapos szemlelő alá vette úgy a vasut alépítményét, mint a felső vezetékek mikénti elhelyezését. Tizenegy órára ért a társaság a vasutnak Budafokon lévő

áramfejlesztő teiepéhez, a hol az összes berendezéseket megszemlélték. A beható szemle kb. 12 óráig tartott, a mikor is a vasutársaság a bizottsági tagokat, a telep igazgatósági épületébe, villásreggelire hívta meg. Reggeli után a telep udvarán az egész társaságot Weinwurm Antal fővárosi fényképész lefényképezte. Körülbelül délután fél egy óra lehetett, midőn a bizottság a villamos kocsikon tovább folytatta útját a budafoki végállomás felé. Itt megtekintette a villamos vasutnak, a magyar királyi államvasutak budafoki állomásához vezető iparvágányát is. Az egész vonalat megvizsgálva, a bizottság a vasut összes építményeit kifogástalannak találta s éljenzéssel fogadta a felvett jegyzőkönyv felolvasása alkalmával az elnöklő ministeri titkár ama kijelentését, hogy a vasut most már f. hó 20-án a forgalomnak átadható. A társaság d. u. 4 órakor a Haggenmacher-féle söresarnok kerti helyiségében lakomára gyűlt össze, a mely alkalommal felköszöntőkben sem volt hiány. Az első felköszöntőt Tolnay Lajos ministeri tanácsos mondotta, ki Halászy Lászlót éltette. Felköszöntőt mondottak még Halászy dr. Tolnay Lajosra, Kubinyi Géza orsz. képviselő, Kun Gyula fővárosi tanácsnokra, Czermann József budafoki közs. bíró a keresk. miniszterre, Pleskott Rezső, a villamos vasut üzletvezetője, Budafok és Albertfalva községségére stb. A társaság derült kedvben a késő esti órákig maradt együtt.

Villamos vasutunk f. hó 20-án tényleg átadott a forgalomnak s mi a magunk részéről, mint újszülöttet, csak üdvözölhetjük s azt kívánjuk, hogy izmosodjék és erősödjék s váljék tényezővé községünk és vidéke fejlesztésére.

— **A katonai ellenőrzési szemlék** a biai járásban a következő sorrendben tartanak meg: A *honvéd ellenőrzési szemlék* *Bián* f. é. október hó 8-án; A *közös hadsevegbeliek* szemléje f. é. október hó 29-én, szintén *Bián*; mindkét szemlén az egész járásbeli szabadságolt és tartalékos katonák tartoznak megjelenni. A *népfelkelési ellenőrzési szemlék* Budafokon f. é. okt. 22. és 23-án lesznek, a hol is 22-én a Budafok és Albertfalvaiak, 23-án pedig KisTétény, Nagy-Tétény és Törökbálintiak tartoznak jelentkezni.

— **Összeütközés.** Budafokon f. hó 21-én d. u. 3 órakor egy villamos kocsi a főváros felől jövet a Waltz-féle ház előtt az udvarból kifelé haladó szódavizes kocsival összeütközött. Az eset úgy történt, hogy a kocsi későn vette észre a villamos esengetését, s az utolsó pillanatban már nem volt képes a lovakat visszartartani. Szerencsére nagyobb baj nem történt, csak a villamos kocsi rongálódott meg kevésbé. Ez esetről kifolyólag nagyobb óvatosságra hívjuk fel a közönség figyelmét, nehogy esetleg hasonló vigyázatlanság súlyosabb balesetet idézzon elő.

— No, hát menjetek, majd megvárunk benneteket...

Más persze szépen elkerülte volna a két szives ezimborát, hanem a mi két diákunk? Nem a! Pontosan megjelent a találkán.

— Hát elhoztátok a pénzt?

— De el ám.

— Hol van?

— Itt viszi ösém a tarisznnyába.

— No hát csak ide vele!

— Már mért?

— Hej, azt a tintás ilyen olyan, tedd le mindjárt, mert röktön keresztül megyek az apád lelkén!..

— Hát ha nektek csak az kell!-mondja az öregebb diák,- tedd le ösém amoda ni!

A kisebbik diák keserves sóhajtás közben válik meg a tarisznnyától és leteszi.

Az egyik betyár nagy mohón lehajol, hogy felvegye; hanem a nagyobbik diák úgy fejbe felejtette a gerundiummal, hogy nem kellett neki pap.

— Látod, te másik, hogy nem bírja kenyeres pajtásod a tarisznnyát, *segíts neki!*

Hanem a másik sem vette tréfára a dolgot, úgy elszelelt, hogy tán még most is fut.

Többet soha sem küldtek diákokat a pénzért, hanem a kurátort két pandurral...

A következő esztendőn aztán gyöngylen el is szedték tőlök az árendácskát.

Ez az alábbi história olyan szegény! emberek történt, akik, ha egy-két kortyra megszomjaztak, kénytelenek voltak az egyedül álló, de már nagy — vendéglőből bort (?) hozatni.

Hisz ez már régi vicez, hogy a borban *kis hal* szerénykedvén, a kocsmáros növendék azzal adta okát e természetfölötti tüneménynek,

hogy „édes apám véletlenül Tisza (vagy Duna?) egy ördög!..) vízával *javította* a borocskát.”

Hanem ez, a mit én ide körmölök, egészen új dolog. Ajánlom is, kivált az alföldön *működő* igen tisztelt kocsmáros uraknak, hogy tanulság okáért szivleljék meg ezt a históriát.

Hát ha hasznát vehetik?...

Molnár uramhoz, a ki jómódu *felig úr* egy alföldi kis faluban, egész regiment vendég fészkelte be magát. A házigazda igazi magyaros vendégszeretettel fogadta ugyan őket, de magában nem győzött eleget tünődni, vajjon mi lelte az ő kedves komáit, hogy így egyszerre lepték meg? Talán bizony sármány tüdőt ebédelték?... találgatja. De — üsse kö! — akármik hozta is őket össze, csak hogy itt vannak. Már most nem eresztem őket míg meg nem ugornak!

Ezzel aztán ugrasztja a mindenest jó egy pár üveggel, hogy nyargaljon a nagy kocsmába és kérjen igen jó bort, mert — vendégeknek lesz.

No küldött is. El is pityizálták szépen és jó kedvvel.

Repetáljuk meg! mondja Molnár uram magában és ismét szalasztja a mindenest.

Hanem ez a bor mintha már nem lett volna olyan *italos*, mint az előbbi volt. De azért eleszszott. Sőt annyira eleszszott, hogy bizony hamarosan sor került a másik, azaz harmadik hozatalra is.

Molnár uram nézi, nézi az üvegeket, majd világoosság felé tartja, dörmög valamit, azután elszojja magát:

— Azt a kereszténybe ojtott keserves méjtát ennek az Ábrahámnak, nem is plébános mégis köröszölt! Te Gyuri! — szól aztán, a mindeneshoz, eredj, hívd el Ábrahámot. Mond, hogy jó *kseftre* nyilik alkalom.

Pár percz múlva ott is terem a nagyérdemű ur.

— Mit méltóztatik parancsolni tekintetes uram?

— Hát mért öntöttél bort a vízbe?

— Én? Bort a vízbe? Még vizet sem öntök a borba, nem hogy azt a drága italt vízbe pocsékoljam.

— No csak ne tagadd, te gonosz esont. Hiszen látom.

— Mit lát? Vizet borban?...

— Azt ám Tjodod, jó szemem van.

— Bizony rossz szeme van tekintetes urnak, mert ebben a *fámtos* itókában egy gyűszünyi víz sincs.

— Bizony van abban, még pedig kut viz.

— No már kérem alássan, én szeretem a tréfát, de ilyet csak ne tessék rám fogni.

— Hát ebadta, hogyan került ez a *nádpöhöly* a borba?

— ? .....

— Ugy-e bámulsz? Majd én megmondom. Szomszédod házat mos födelezik. A kutból vittek be vizet, hogy a bort föleresszététek, hát bizony a nádpöhöly beleszállt a kutba, a vizet nem szűrtétek meg ugy-e?!

— Nem bizony mi. El is felejtettem.

— No ebből az a tanulság, hogy máskor megszűrjétek a kut vizet, mert elárul. — Most meg itt maradsz és segítesz meginni azt a beojtott bort...

Hanem Ábris nem maradt ott. Haza kullógott és kárpotlásul egy pár üveg jó bort küldött.

Vagy tán, hogy abban már szűrt kutviz volt? ... Bizonyosan.

— **A halál torkában.** F. hó 18-án Bauer Viktor budafoki gyümölcsárú a felső hajóállomásnál egyfogatu kocsiával a dunába hajtattott. Rendes vizállás mellett a Duna ezen a helyen nagyon sekély úgy, hogy itt mindenkor bátran kocsival a vízbe lehet hajtani. Jelenleg azonban a Duna áradása folytán a folyam medre aránytalanul megnagyobbodott, annyira, hogy a partnak megközelítése mindenütt veszedelemmel jár. Bauer ezt nem tudva, gyanútlanul haladt kocsiával befelé, azonban vesztére, mert kocsiját az áradat hirtelen magával rántotta s ő maga a víz alá merült. Predmeczky József a hajóállomásnál alkalmazott szolga ezt látván, halálmegevetéssel a vízbe vetette magát és saját élete kockázatásával sikerült Bauert kimentenie. Bauernek az ijedségen kívül, nagyobb baja nem történt.

— **Francois Lajos** helybeli pezsgőgyáros a budafoki ker. polgári körnek ötven koronát adományozott

— **Árvíz veszedelem.** A Duna áradása Budafokon és környékén nagy károkat okozott. A medréből kikelt folyam előntötte a part mellett lévő szántóföldeket és szőlőket. Nagyon sok gazdának az egész répa termése oda veszett. Különösen nagy kárt szenvedtek a Duna mentén kertészkedő bolgárok, kiknek mintaszerűen kezelt földjeik teljesen víz alatt állanak. A nagy vizállás miatt a sörházi és felső hajóállomást már e hét elején be kellett szüntetni s a hajók csak a középső állomásnál kötnek ki. Tétényben és Erd között az országutat is teljesen elöntötte a víz. Ha még sokáig tart az áradás, úgy ennek következménye kiszámíthatatlan. A védekezés érdekében Beniczky Lajos Pestvármegye alispánja minden lehető intézkedést megtett.

Vízállások Budafokon szept. 15-étől 23-áig bezárólag:

észlelés napja	reggel 7 órakor	este 7 órakor.
15-én	329 emt.	379 emt.
16-án	415 "	442 "
17-én	462 "	482 "
18-án	505 "	526 "
19-én	594 "	570 "
20-án	581 "	590 "
21-én	603 "	611 "
22-én	615 "	déli 12-kor 616 "

este 7 órakor 615 emt.

1897. évben, aug. 8-án délután 5 órakor volt a legmagasabb vizállás és pedig 629 emt. az itteni vízmérete 0 pontja felett! (a budafoki vízmérete 0 pontjának magassága: 95⁶⁶² méter a tenger fölött.)

— **A helybeli iparos-tanoncziskolában** a beiratások szept. 22-én fejeztettek be, beiratkozott összesen 88 tanuló.

— **Tűz.** Budafokon e hó 16-án d. u. 3—4 óra között Jahner Lipót vendéglős háza mögött elhelyezett szalmakazal, ismeretlen okból, ki-gyuladt. Szerencsére a házbeliék azonnal észrevették a veszedelmet s a szomszédok segítségével sikerült a tüzet hamarosan eloltaniok úgy, hogy nagyobb baj nem történt.

— **A „budafoki keresztény polgári kör” választmányának** e hó 6-án és 22-én tartott ülésében a következő tagok vétettek föl: Alapító tagnak: Francois Lajos — Kültagnak: Tétry József n.-tétényi plébános, Musitz Géza nagy-tétényi gyógyszerész. Rendes tagnak: Dr. Berrár Gyula, id. Haasz Ferencz, Meichl István, Fojta László, Radnich Elemér, Heinrich János, Szieber Mátyás, Hantzmann Pál, Kochmann Géza, Bleicher Márton Lerner, Takler Adolf, Eberhardt József, Wusztinger István, Krifaton Antal, Brusie Mihály, Haasz József, Heinrich Lajos és Bossányi Gusztáv.

— **Budafoki kerületi magy. kir. anyakönyvvezetői hivatal heti kimutatása:** Születtek: Trausznitz Mária, rk. Haasz Teréz rk. Elter Teréz rk. Metzen Katalin rk. Lemmich Etel rk. Beer Mária rk. Lenhardt Erzsébet rk. Tillinger Magdolna rk. Puzdrás Jozefa rk. Holly Katalin rk. és Bula Ferencz rk. **Meghaltak:** Hanzman Józ. 37 éves rk., Trausznitz József 6 hetes rk., Heckman Antal 2 éves rk. és Parupka Ilona 4 hetes rk. **Házasságot kötöttek:** öz. Móder György rk. Gelesó Katalin hajadonnal. **Jegyesek:** Radosay Ferencz rk. nőtlen Dörfler Ilona rk. hajadonnal.

KÖZGAZDASÁG.

Szőlőink felujtásáról.

(Folytatás.)

Ha a szőlőterületen az ültetés helyét karózás által kijelöltük, megkezdhetjük az ültetést. A szőlőt őszkor vagy tavasszal szokás ültetni. Tavasszal ültetni akkor ajánlatos, mikor az idő már jól felmelegedett, illetve az időjárás 10 fok meleget mutat, a mi rendszeren már április közepe táján szokott lenni. Az ültetés aszerint, a mint sima vagy gyökeres vesszőt vagy oltványt ültetünk, különbözik.

1. Futóhomokra, szénkénevezés vagy vízzeli elárasztás alá a legtöbb esetben sima vesszőt.

2. Anyatelepnek, zöldoltásra tervbe vett szőlő alá, valamint direkt termő szőlőknek gyökeres vesszőt,

3. Oltványszőlőknek, néha sima zöldoltványokat, legtöbbször pedig gyökeres fás oltványokat szokás ültetni.

A sima szőlővesszőt és a sima zöld oltványokat furó után iszapoltva kell ültetni, és annak megtörténte után becsirkézzük. A sima vesszőt a megkívántató hosszúságban, alsó végén a rügy meghagyásával a diaphragmán vágjuk át, felül pedig a rügy meghagyásával 4—5 centiméteres csokra vágjuk és a közbe-eső rügyeket kitépjük, a talajba pedig úgy helyezzük, hogy a felüvő rügy a talaj felszínével essék egy vonalba. Az előkészített vessző számára a furóval egy lyukat furunk, ebbe beállítjuk a vesszőt, mellé kevés földet tömünk és vízzel beiszapoljuk, s ha a vizet beitta, az üres nyílást földdel kitöltjük.

A sima zöldoltványt a fönt előadott mód szerint ültetjük el, az előkészítésnél alól a diaphragmán, fent pedig új hajtását egy világos szemre vágjuk; furó után iszapoltással gyökeres vesszőt, sőt gyökeres oltványt is szokás ültetni, azonban a gyökeres vesszőt és a gyökeres oltványt gödörbe nagyon ajánlatos és czélszerűbb is ültetni.

Ültetés előtt a talpgyökereket 10—15 cm., az oldalgyökereket 4—5 centiméternyire visszakurtítjuk, a harmatgyökereket pedig töben elvágjuk, fent pedig az új hajtásokból a legerősebbet egy világos szemre hagyjuk meg.

Az ültetésnél egy — az oltvány hosszúságának megfelelő gödröt ásunk, ebbe beállítjuk az oltványt úgy, hogy az oltás helye, vagy gyökeres vesszőnél a felső rügy, a talaj felszínével egy síkba essék, ezután a gyökerekhez jó földet teszünk, kevés vizet adunk, és a többi földdel a gödröt betemetjük, avagy a jó föld felé még trágyát is rakunk, s a föld színe felett maradó részeket becsirkézzük.

Ültetés előtt a sima vesszőt előgyökereztetni is szokták, e célra megfelelő a buktatva való előgyökereztetés, a már ültetéshez előkészített vesszőket, egy a vessző hosszúságánál 30—40 cm.-rel mélyebb gödörbe, a vékonyabb végükkel lefelé beállítjuk, a közeit homokkal töltjük ki, felső végükre pedig néhány centiméternyi vastagon jó földet szórunk, ezenfelül pedig pár láb vastagságu lótrágyát rakunk, és időnkint öntözzük. Így a vessző fent levő alsó vastagabb vége melegszik, az ott átvágott diaphragmán gallus képződik és abból apró gyökérhegyek képződnek; mihelyt e képződést észrevesszük, a kiültetéshez fogunk.

Ha sima vesszőt ültetünk, úgy ültetés előtt legalább 24 óráig állítsuk vízbe, hogy a kellő nedvességet magába szívassa.

Állandó szőlőmunkák alatt azon munkálatokat értjük, melyek a szőlőművelésben éventrendszerint előjönnek, ilyen

I. A fedés.

A fedés kétféle. Fészekbe vagy sarokba való fedést alkalmazhatunk. A fedés ősszel a hideges napok beállta előtt történik azért, hogy a szőlőt a megfagyás ellen kellően védjük. — Az elfedés abból áll, hogy a tőkének azon részét, amelyikből termést várunk, tehát a tőkét a rajta levő vesszőknek 4—5 rügyével földdel betakarjuk. A fiatal szőlőknel a fedést fészekbe, az idősebb szőlőknel pedig a sarokba való fedést kell alkalmazni. A fedésre száraz, jó időt kell választani, nehogy a tőkére esetleg nedves időjárásakor sáros föld kerüljön. Elfedés után a bakhát sorközeit jó mélyen kapáljuk, így a tél fagya jobban málasztja a talajt és szaporítja benne az értékebb tápanyagot.

II. Szénkénevezés.

Ősszel még gyéritő szénkénevezési munkálatot is kell végezni oly szőlőkben, melyeket a phylloxera megtámadott. A gyéritő szénkénevezésnek nem az a czélja, hogy a phylloxerát elpusztítsuk, hanem azt megritkítsuk, illetve szaporodását lehetőleg meggátoljuk. Ha nem volna szárnyas alakú phylloxera, akkor már régen elpusztíthatnánk volna szénkénevezéssel, így azonban csak annak ritkításáról, illetve gyéritéséről lehet szó. Hogy a szénkénevezésnél minő eljárást kell követnünk, a jövő számban fogom közölni, s ha t. olvasóim azt követni fogják, a phylloxera ellen sikeresen védekezhetnek.

f—f.

KÜLÖNFÉLÉK.

Helyiérdekű vicc.

A. Tudja-e mit jelent a villamos kocsi az a B. B. V. V.?

B. Egyszerűen: Budapest Budafoki Villamos Vasut.

A. Dehogyan is azt! Hanem: Budafoki Bérkocsisok Veszedelmes Versenytársa. (A szerző nem meri magát megnevezni, mert fél, hogy az ilyen rossz viccért az Ördög-szigetre deportálják. — A szerk.)

Tekintetős Feő Kinyomtatott úr!

Tuttam előre, hogy nem lyó az Istennyilával se tréfányi se barátokozni, mer a nagy Urnak a eselédgye se úgy szolgál ki a szöginy embört, mint a salyát gazdályát. Pedig a ménkü mög a villám nagy urat szógának ám!

Nem is hejesültem, hogy az Istennyilát lú hejött használik az urak, de hogy láttam, hogy a mögnyitáskó jó visete magát a Nyila mert nem ütött bele a ménkü a kocsiába pedig igön sok ur vót benne, oszt egész nap benne ütek, hát mondok hogy mögnizöm magam is, mer hát akkó mán engöm csak nem bán.

Ugy is lött. Hát most mögírom hogy hogyvót. Biz úgy vót a hogy rosszu szógát az Istennyila mög a kocsija. Mer hogy beitaloztunk a Lehág kocsmás urná hát nagy vót a bátorságom oszt mögtelepöttem a villamos bagonyba de ugy ösze vótunk szorijva hogy szuszogni is alig löhető oszt a Kallóz ur mégis 15 garajezárt követőt tülem mer aszondi hogy eső hejón vagyok a sarokba a kocsi hátuján No mondok ereszőnek akkó bévül ülni akkó majd beszélünk rulla

De hogy oszt ki akartak tönni hát odaattam a pizóket a kezihő ö. m. a. f.

Mentünk oszt e darabig de mög-mögát a bagony. Aszonták azé mer mögszakatt fölü az Iatennyila. No, mondok, mégis jobb így mintha egész hozzánk jutna. Evve oszt mög is vigasztatam éppár kalapos vászoncselidet akik kajabátak hogy ük biz isten elájúnak a nagy szorongásbéli nyomkodástu ö. m. a. f.

Eccör csak mikó a magos dombon vótunk láttjuk hogy alúru szalad föfelé nekünk egy Kallóz ur, utána mög egy bagony. No mondok számbéli vörényet mán láttam, de ott mindönki számár vót, de még ilyet nem. Mögnyugodtam oszt abba hogy itt a Kallóz urai kő mög tisztónyi, mer a bagony üsse leledzik hiába.

Hogy oszt a két bagony egymáshon ért, hát mindögyik engödött oszt mint a csürhét az ölba a Kallóz urak áttessékelték szőliden a másik bagonyba. Aki mög a másikba vót azt beszorították abba akit mi otthattunk. Avva hátat fordított a két bagony oszt hat fertály óra alatt bönn vótunk a budaji kiráj hidná de ü Fölsigít nem láttuk.

Mivel hogy hát ezirt a füt nem tanátam, kérdezősköttem a sok cifra baktertű, hogy hun van hát a városnak a széke?

De hogy esső az igazi székhő magyarázott oszt mán kősi is vót hát mögharaguttam oszt hazagyüttem de mán akkó minden bagony beteg vót csak egy mászkát még ö. m. a. f.

Vót még oszt több rosszesöt is de egy nem cigány kipü hedegüs úr — no nem tudom, hogy hun muszikál ijjen széke halylal! — azt paranesóta hogy sokat nő irjak, hát most a többit etőszöm a bögyembe.

Én. Ez is! Hamis embör a Kallóz ur, mer mikó visszagyüttem, hát húsz pizt fiztetőtöt velöm, penig akó nem a Lehág kocsmás, hanem a Tördeli pözsgös úr előtt szátam ki igazabbul estöm ki, penig józan vótam.

NYILTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Boldogult férjem Müller Adolf elhunytá alkalmával oly számos helyről érkeztek hoz-zám a vigasz és igaz részvét megnyilatkozásai, hogy azokat külön-külön megköszönöm lehetetlen.

Ezuton bátorkodom tehát úgy a helybeli izr. hitközség előljáróságának valamint mind-azoknak, kik emé mély bánatomban engem és családomat részvét nyilvánításukkal felkerestek, hálás köszönetem kifejezni.

Budafok, 1899. Szeptember hó 24-én.

Özv. Müller Adolfné.

Déli vasut menetrendje.

Budáról—Budafokra. indul: reggel 6.50, délután 1.30, 4.25 és este 9.25.

Budafokról—Budára. indul: reggel 6.00, 8.35, délután 4.10 és este 8.00.

Magyar államvasut menetrendje.

Budapest keleti pályaudvarból—Budafokra, indul: reggel 8.00, d. u. 3.20, és este 8.30, 9.30.
Budafokról—Budapestre indul: reggel 7.10, 7.44 és este 7.22.

Budafokon,
a villamos vasut közlelésben, gyönyörű kilátással, butorozott lakások kiadók. Czim a kiadóhivatalban. 18

Egy alig használt kitűnő angol biezikli elutazás miatt minden elfogadható áron sürgősen eladó. Czim a kiadóhivatalban. 13

Eladó
egy négy üléses rugós kocsit. — Czim a kiadóhivatalban. 10

Bertácska.
A mai napon történelmi felavatása alkalmával fogadja szívből jövő üdvözléssel. *Önzellen.*

Apró-hirdetések a legelőnyösebb árak mellett a kiadóhivatalban vétetnek fel. *Budafok, 119. szám.*

Tyükszem és bűtykös lábra nagy figyelmet fordítok.

Önök megsértene

tisztelt Uraim és Hölgyeim, ha ezt állítják, hogy ma már nem lehet szép és divatos cipőt kapni. Én ezennel kijelentem, hogy igenis nálam kapható, miért is kérem a n. é. közönséget, szíveskedjék ezen kijelentésem valódiságáról meggyőződést szerezni s alanti cégemet b. megrendelésével megbízni Alázatos szolgálja

TÓTH JÓZSEF

czipész-mester
NAGY-TÉTÉNY.

Mértéket személyesen veszek.

Munkát bárhova szállítom.

Megrendelések bárhova is eszközöltnék.

Szabó Miklós

Szoba- és ezimfestő

Budafok, Fosszuhegy-utca 202. szám.

Elvállal

templomok és szobák festését,

homlokzatok díszítését

és

ezim feliratokat

bármilyen modorban

gyorsan és jutányos áráért.

ABEL JÓZSEF

vendéglős

Budafok, Templomtér.

Minden vásár- és ünnepnap zene

Kitűnő ételek és italok.

ÖZV. WASSERMANN I.-NÉ

női kalap terme

Budapest, IX., Üllői-ut 41. szám.

A közeledő őszi időre már megérkeztek a legújabb divatu női és gyermekkalapok, ugyancsak fejkötők.

Átalakítások pontosan és olcsón eszközöltnék. Gyászkalapok. Mennyasszonyi koszorúk.

Bergmann Mór

fűszer és-

esemege kereskedése

Budafokon.

Közvetlen behozott Ceylon és Java kávé ugyancsak Jamaica rum, Fa-olaj és mindennemű ásványvizek dus raktára.

Legkitűnőbb gyártmányu pezsgő, cognac, liqueur, továbbá legfinomabb kínai-, orosz- és angol tea különlegességek. Csokoládé, cukorka — nagy választékban — cacao, mustár, málnaszörp, befőttek, zناimi ugorka stb. Imperial, ementhali, fogarasi trapista, rochefort, liptói, mágnássajt, polágrai és parmesan sajtok mindenkor frissen kaphatók.

Naponta friss közönséges és különleges felvágott hentes áru.

Diszoklevél:

Lisabon 1890.

Bordeaux 1896.

Páris 1896.

Francia pezsgőgyárosok

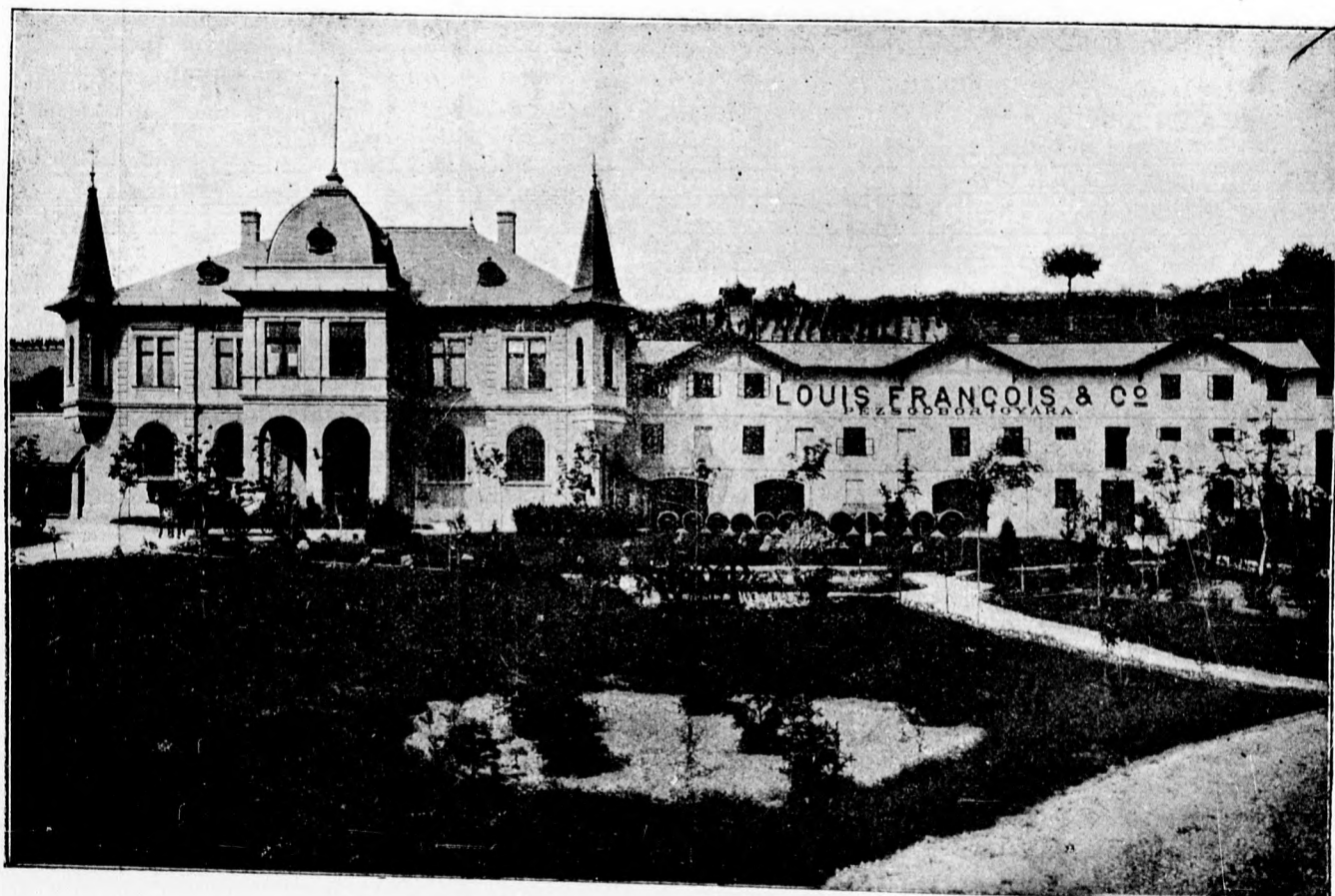
FRANÇOIS LAJOS és Tsa

cs. és kir. udv. szállítók

BUDAFOK—PROMONTOR.

Aranyérmek
elsőrangú kitüntetések:
Páris, Nizza, Temesvár,
Antwerpen, Budapest,
Marseille, Brüssel, Bécs.

Kiadja Leopold és Frank könyvnyomdája Budafokon.